

Огляд ситуації: війна в Україні призвела до руйнувань або пошкоджень понад 1,4 млн одиниць житла, 1/3 з яких не підлягає відновленню, про що свідчать висновки [Експрес-оцінювання завданих пошкоджень та потреб на відновлення 2](#). Відповідно, мільйони українців потребують різних типів підтримки у сфері житла.

- Люди, які залишаються в місцях, де точаться активні бойові дії, та потребують допомоги з проведенням термінових ремонтів пошкодженого або тимчасового житла.
- Люди, які залишилися або повернулися в пошкоджене житло на територіях, що постраждали від війни та де бойові дії припинилися, і потребують підтримки у його ремонті.
- Люди, які протягом тривалого часу є переміщеними особами та потребують окремого або комунального житла на середньо- та довгострокову перспективу.

Місцевий партнер УВКБ ООН - Гуманітарна місія «Проліска» терміново проводить екстрений ремонт будинку, який постраждав після обстрілів у Сумській області 24 березня 2023 року © Гуманітарна місія «Проліска».

Житлова програма для України від УВКБ ООН. Ця програма спрямована на забезпечення доступу до належного житла для людей, котрі найбільше постраждали від війни: як тих, хто перемістився в інше місце, так і тих, хто залишився або повернувся до місць постійного проживання. Згідно [опитувань УВКБ щодо намірів ВПО, наявність належного житла](#) після питань безпеки є головною умовою сталого та гідного повернення. УВКБ ООН застосовує низку різних підходів, залежно від мінливої ситуації на місцях, зокрема надає підтримку, яка сприяє відновленню та реалізації довготривалих рішень.

Надання наборів для проведення екстрених ремонтів та будівельних матеріалів:

Цільовий показник на 2023 рік: 500 000 осіб

- ➔ **Набори для проведення екстрених ремонтів:** вони допомагають у проведенні термінових та швидких ремонтів житла та тимчасових укриттів. Ці набори формувалися відповідно до рекомендацій Кластеру з питань житла і містять, як правило, брезентову плівку, дошки та метизи. Вартість набору сягає 120 доларів США. Вони можуть швидко та гнучко використовуватися в будь-яких місцях, до яких є доступ. Зараз вони спрямовуються в менш доступні місця, зокрема райони, до яких нещодавно поновлено доступ та до яких ще не застосовується підхід, націлений на проведення ремонтів із довготривалим ефектом (див. нижче). Їхній запас попередньо розміщується на складах, звідки вони розподіляються згідно потреб.
- ➔ **Надання будівельних матеріалів:** УВКБ ООН також надає будівельні матеріали операційним партнерам (на рівні області/громади/місцевої влади, місцевим НУО, волонтерським групам), щоб забезпечити швидке реагування в разі виникнення потреб, а також надати їм підтримку в розвитку їхніх можливостей реагування та розширенні охоплення.

Ремonti з довготривалим ефектом:

Цільовий показник на 2023 рік: 24 450 будинків

- ➔ **Програма ремонту житла:** забезпечує підтримку родинам, які залишилися або повернулися до пошкодженого житла. Ця діяльність є більш значущою, ніж проведення екстрених ремонтів житла у місцях, в яких наразі відсутня безпосередня загроза поновлення військових дій. Таким чином, ця робота сприяє реалізації рішень з довготривалим ефектом. Використовуються різні підходи до проведення ремонтів, зокрема надання грошової допомоги та будівельних матеріалів, що дає людям можливість самим керувати процесом ремонту. Ремonti з довготривалим ефектом також сприяють зменшенню втрат тепла, а отже, зниженню витрат на опалення та зменшенню вуглецевого сліду.

Поліпшення умов проживання та збільшення кількості місць у місцях компактного проживання:

Місця компактного проживання («МКП») – це житловий фонд у комунальній власності, що, як правило, використовується для проживання найбільш вразливих категорій ВПО, які не мають фінансової спроможності орендувати окреме житло чи переїхати до своїх друзів або родичів. Створення гідних умов проживання в МКП є головною умовою неповернення людей до небезпечних місць. МКП розташовуються в різних будівлях/локаціях, таких як готелі та гуртожитки, що не експлуатуються.

Цільовий показник на 2023 рік: надати підтримку 167 МКП

- ➔ **Покращення умов у МКП:** УВКБ ООН та його партнери реалізують заходи із покращення умов проживання в існуючих МКП, в яких ВПО проживатимуть у середньо- та довгостроковій перспективі. Ця діяльність буде зосереджена на чотирьох напрямках: (i) безпека – протипожежна та електромережі; (ii) доступності; (iii) ремонти та обладнання кухонь та санвузлів; (iv) місця загального користування, зокрема простори до дітей. Роботи за цими напрямками позитивно впливають на якість життя людей в цих МКП, поки вони шукають альтернативне житло. Крім того, УВКБ ООН працює з власниками та експлуатантами будівель для зменшення ризику виселення.
- ➔ **Пошук альтернативних житлових рішень:** разом із партнерами УВКБ ООН допомагає сім'ям знайти альтернативу проживанню в МКП, щоб вони мали змогу знайти житло на ринку оренди нерухомості, та працює над усуненням перешкод у кожному конкретному випадку.

Для людей, які втратили свої будинки:

Людям, чиє житло було зруйновано, УВКБ ООН надає модульні будинки українського виробництва, які встановлюються на власних земельних ділянках цих людей. Це дає їм змогу залишитися або повернутися додому, якщо в них є таке бажання. Ці будинки є довготривалим рішенням, яке забезпечує основу для відновлення життя цих сімей та дає їм змогу залишатися у своїх громадах.

«УКРАЇНА-ЦЕ ДІМ»: «Україна - це Дім» - нова платформа для співпраці, провідну роль у якій відіграє Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України в партнерстві з УВКБ ООН. Ця платформа була започаткована з метою покращення доступу до житла для людей, чиї домівки були пошкоджені або зруйновані під час війни, зокрема біженців та ВПО, які прагнуть повернутися додому. Платформа покликана поєднати діяльність Уряду щодо розробки механізмів компенсації для людей, чиє житло було пошкоджено або зруйновано під час війни, та багаторічне лідерство УВКБ ООН у кластері гуманітарного житла в Україні, з урахуванням можливостей співпраці з низкою місцевих, національних і міжнародних організацій. Відповідно до загальних цілей і бачення, викладених у Національному плані відновлення, а також встановленої пріоритетності ремонтів та відновлення житла, платформа «Україна – це Дім» сформує ефективний майданчик для поєднання ресурсів з метою координації та спрямування підтримки на відновлення житла з використанням нових технологічних, інноваційних та екологічних підходів.

Цільові напрямки діяльності:

Надання наборів для проведення екстрених ремонтів та будівельних матеріалів	Ремонти з довготривалим ефектом	Житло для ВПО
<ul style="list-style-type: none"> Постраждали домогосподарства або сім'ї, які повернулися до місць постійного проживання в районах, які й далі зазнають наслідків бойових дій. Місця, постраждали від обстрілів ракетами великої дальності. Географічна територія: північні, центральні, східні та південні області. Області: Дніпропетровська, Донецька, Запорізька, Київська, Кіровоградська, Миколаївська, Одеська, Сумська, Харківська, Херсонська та Чернігівська. 	<ul style="list-style-type: none"> Люди, які залишилися або повернулися до місць постійного проживання в районах, що постраждали від обстрілів та в яких бойові дії наразі припинилися, та до яких є регулярний доступ. Проведена пріоритизації дала змогу визначити найбільш вразливих людей, або осіб, які найбільше потребують допомоги. Географічна територія: північні, південні та східні області. Області: Дніпропетровська, Житомирська, Запорізька, Київська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Сумська, Харківська, Херсонська та Чернігівська. 	<ul style="list-style-type: none"> ВПО в статусі тривалого переміщення, та які проживають у МКП, де бракує житлового фонду та соціального житла для розміщення ВПО. Пріоритет надаватиметься МКП, визначеним центральними та місцевими органами влади, що будуть продовжувати функціонувати в середньостроковій перспективі Географічна територія: східні, західні, південні та центральні області. Області: Вінницька, Волинська, Дніпропетровська, Закарпатська, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Рівненська, Сумська, Тернопільська, Харківська, Черкаська та Чернівецька.

Співпраця з урядом та обласними органами влади:

УВКБ ООН співпрацює та координує свою діяльність із центральними та обласними органами влади для забезпечення узгодженості та взаємодоповнюваності діяльності щодо допомоги із житлом. УВКБ ООН підписало Меморандуми про взаєморозуміння з двома ключовими міністерствами та обласними адміністраціями.

Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України:

16 квітня УВКБ ООН та Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України [підписали Меморандум про взаєморозуміння](#), який встановлює напрями співробітництва, зокрема діяльність із мапування із зазначенням будівель, які не експлуатуються та які можуть бути переобладнані або перепрофільовані для проживання людей, які втратили своє житло.

Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України:

25 січня 2023 року УВКБ ООН та Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України [підписали Меморандум про взаєморозуміння](#) з метою покращення забезпечення житлом людей, які були вимушені залишити свої домівки через війну, за програмою «Україна – це Дім».

Кластер з питань житла та непродовольчих товарів:

УВКБ ООН є керуючим агентством Кластеру з питань житла та непродовольчих товарів, до складу якого входять понад 100 партнерів, які здійснюють діяльність із надання підтримки з житлом та непродовольчими товарами. Розробка скоординованого Плану пріоритизації закупівель та ремонтів для підготовки до зими була одним із головних пріоритетів діяльності Кластеру.

Досягнення у 2022 році:

У 2022 р. УВКБ ООН разом із партнерами надало підтримку:

- ➔ 99 201 особам через надання прихистку у надзвичайних ситуаціях
- ➔ 16 305 особам через проведення ремонтів із довготривалим ефектом
- ➔ 39 306 родинам, які прийняли в себе ВПО (у прив'язці до урядової програми «Прихисток»)
- ➔ 9 317 особам через покращення умов або створення спальних місць у МКП в результаті проведених ремонтів.